

Naturrisikoutvalget

Oppnevnt 22. juni 2022

Kva konsekvensar har tap av natur for kommunar og reiseliv

Hardangerkonferansen 2023

8. november 2023

Utvalgsleder Aksel Mjøs, Naturrisikoutvalget

Bakgrunn for utvalget

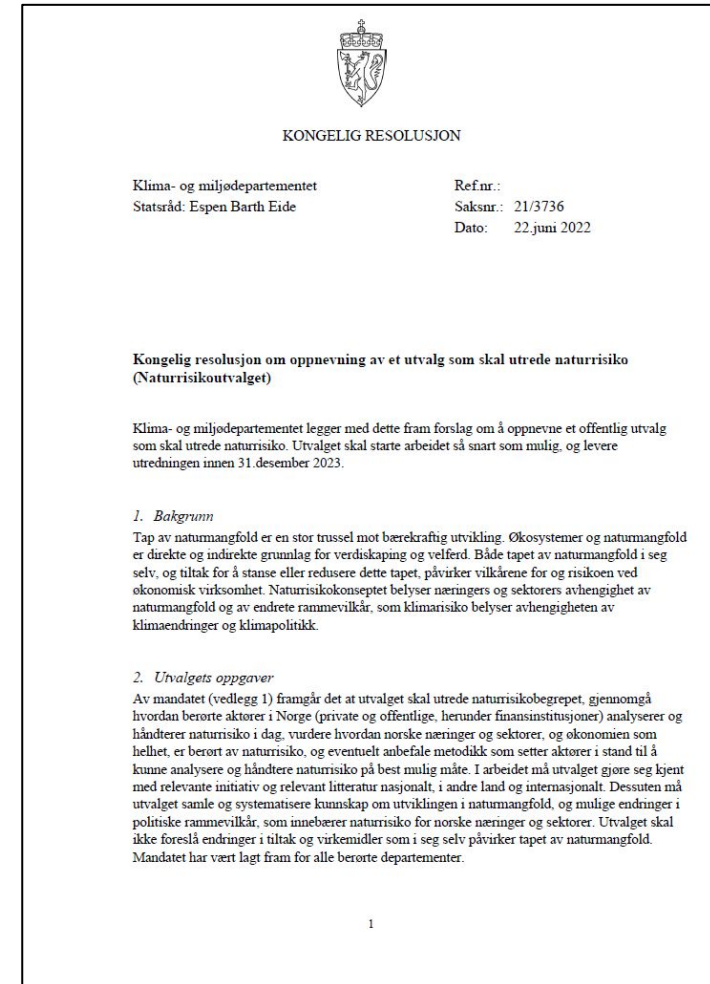
Tap av naturmangfold er en stor trussel mot bærekraftig utvikling. Økosystemer og naturmangfold er direkte og indirekte grunnlag for verdiskaping og velferd.

Både tapet av naturmangfold i seg selv, og tiltak for å stanse eller redusere dette tapet, påvirker vilkårene for og risikoen ved økonomisk virksomhet.

Naturrisikokonseptet belyser næringers og sektors avhengighet av naturmangfold og av endrete rammevilkår, som klimarisiko belyser avhengigheten av klimaendringer og klimapolitikk.

Om naturrisikoutvalget

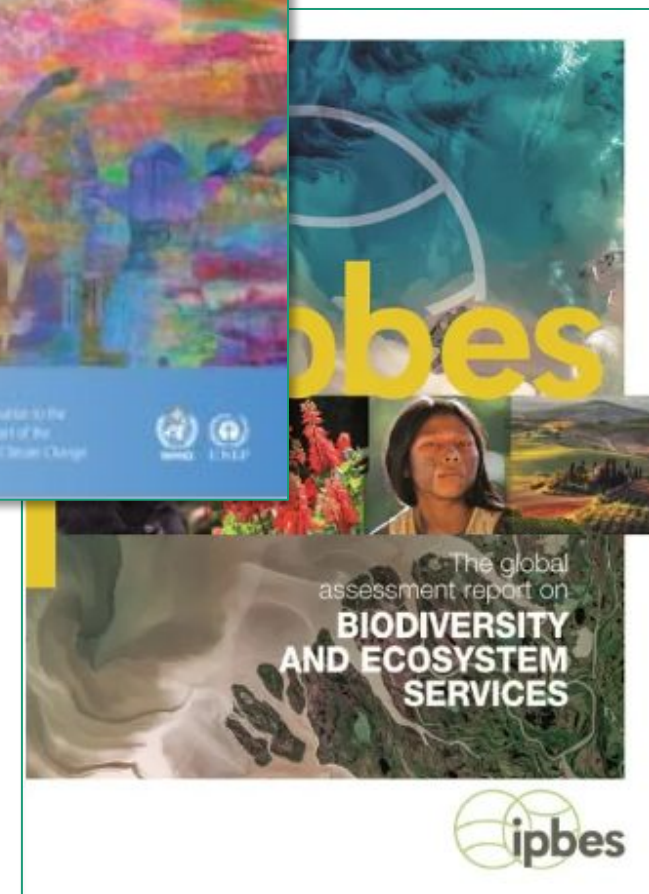
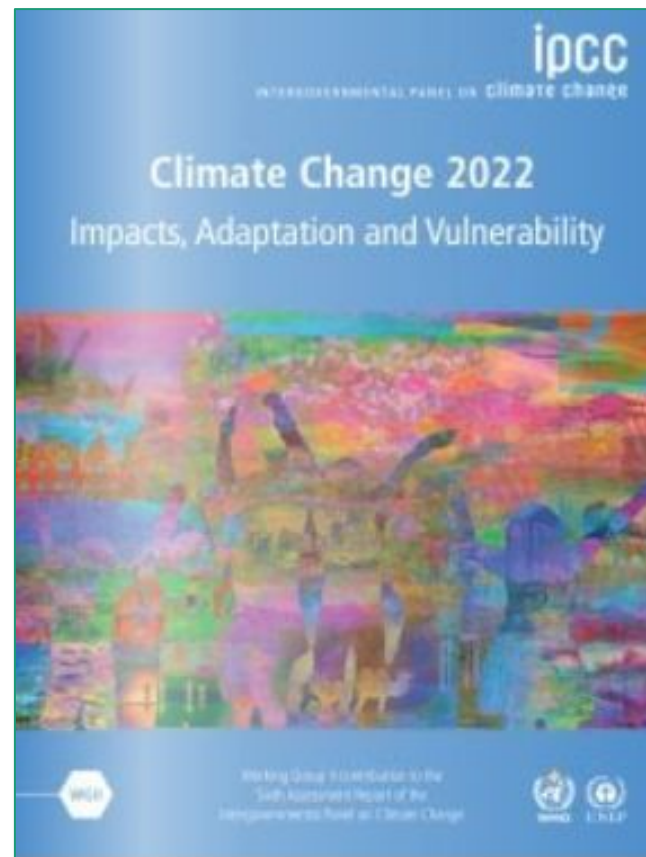
- Opprettet av regjeringen ved kongelig resolusjon 22. juni 2022
- Skal levere sin utredning innen 1. februar 2024
- Aksel Mjøs leder utvalget
- Tolv øvrige medlemmer
- Klima- og miljødepartementet har ansvar for sekretariatet

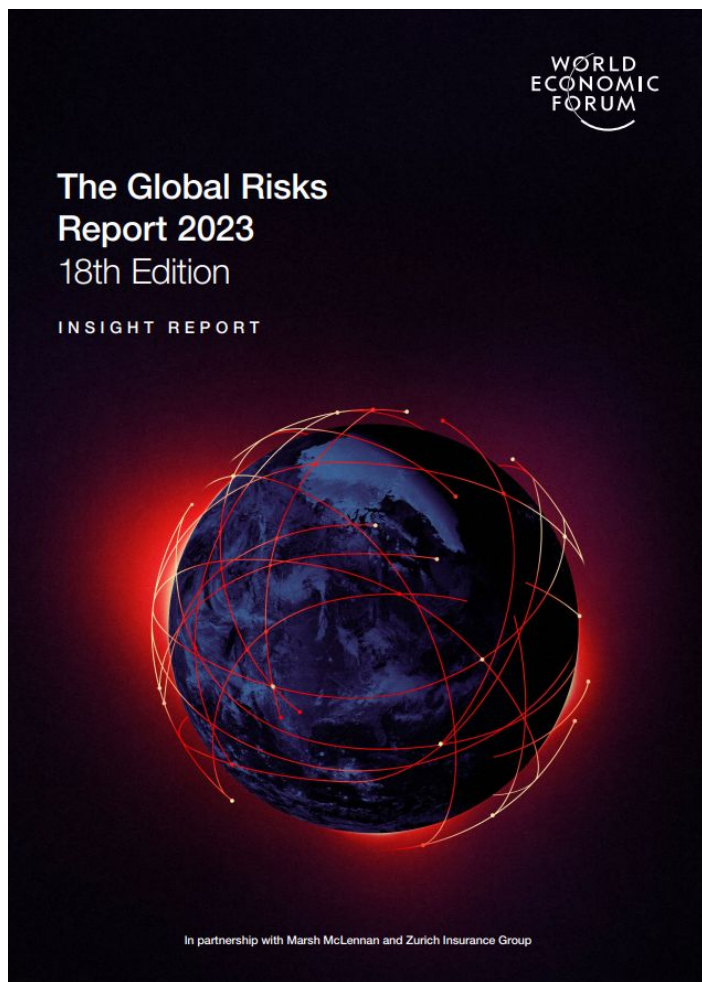

Status for natur globalt

Naturpanelet 2019: Tap av naturmangfold er sammen med klimaendringene den største miljøutfordringen verden står overfor. Menneskelig aktivitet truer eksistensen til én million arter.

FNs klimapanel 2022: Klimaendringene truer livsgrunnlaget vårt. De mest sårbare rammes hardest. Handlingsrommet for å sikre en bærekraftig framtid er kort.

Global risks ranked by severity over the short and long term

"Please estimate the likely impact (severity) of the following risks over a 2-year and 10-year period"

2 years

10 years

Risk categories

Economic

Environmental

Geopolitical

Societal

Technological

Status for natur i Norge

Elver og vassdrag

Foto: Nye Veier AS

Dyrka mark og kulturlandskap

Foto: Torbjørn Tandberg

Oslofjorden

Foto: Tor Erik Schrøder/NTB

Skog

Foto: Bård Øyvind Bredesen, Naturarkivet.no

Norske havområder

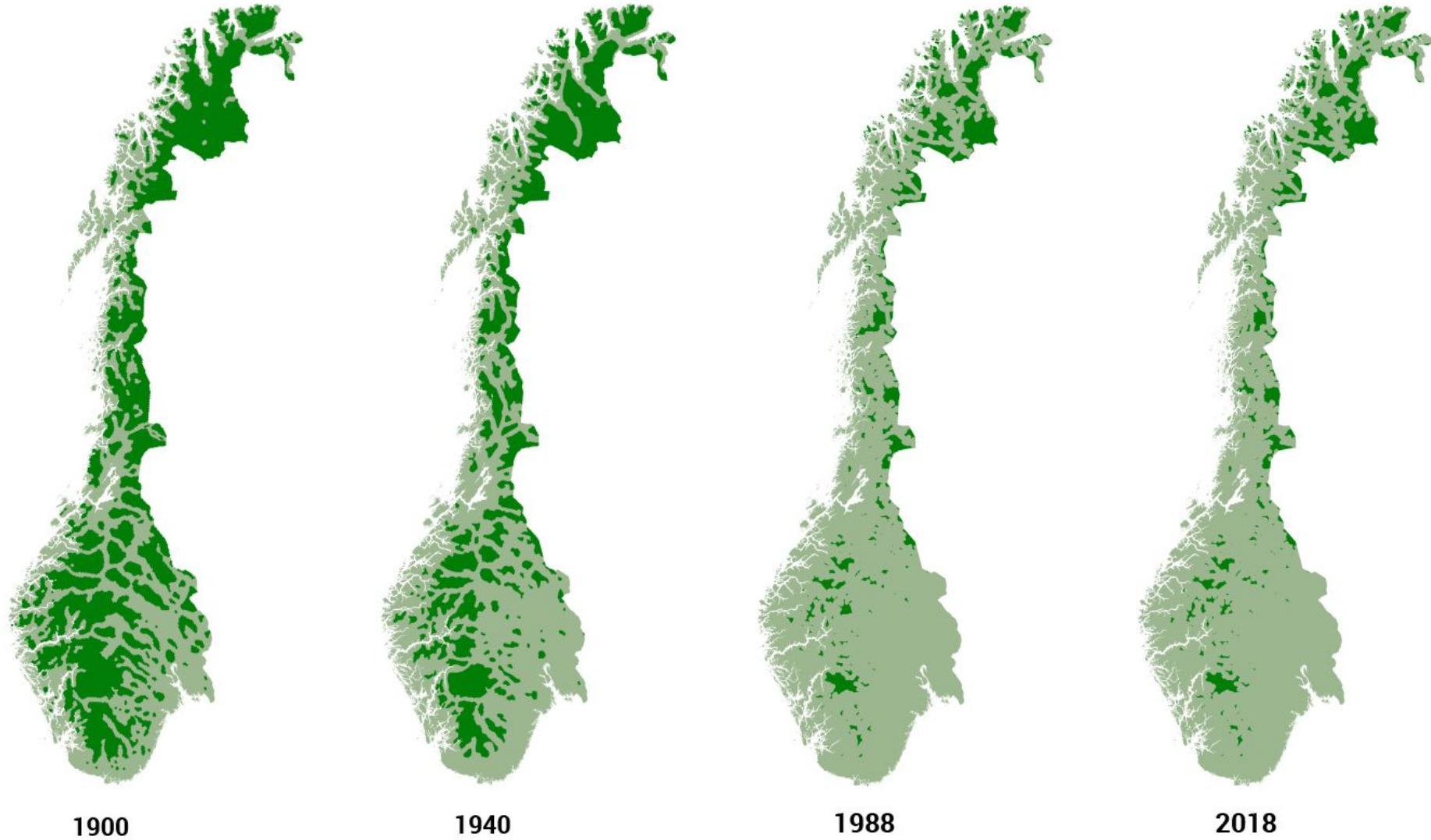
Foto: Kim Abel, Naturarkivet.no

Myr og våtmark

Foto: Tonje Fjermestad Aase/Statsforvalteren i Rogaland

Villmarkspregede områder i Norge

● Villmarkspreget: Naturområder som ligger fem km eller mer i luftlinje fra tyngre tekniske inngrep

Naturrisiko for Norge – fysiske endringer?

LØRDAG 18. FEBRUAR 2023 **VG**

UØNSKET: Havnespy, eller japansk sjøpung, er en fremmed art med svært høy risiko i fremmedartlisten. Arten ble først oppdaget i Norge i Engøysundet i Stavanger i 2020.

Havnespy kan spre seg helt til Svalbard

Beitekrisen øker i omfang

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

24.1.22

Får i seg flere miljøgifter enn forventet

PFAS kalles en av de mest bekymringsfulle miljøgiftene som eksisterer. Nå har forskerne undersøkt hvor utbredt PFAS er blant dyr og fugler i Norge.

NRK Troms og Finnmark

Publisert 3. jan. kl. 20:10

Naturrisiko for Norge – nye rammevilkår?

Verden | Oppsummert-type

Naturavtale vedtatt: 30 prosent av kloden skal bevares

19.12.2022 11:53 | Oppdatert 19.12.2022 16:08

Aftenposten

EUs taksonomi og fiskerinæringen

Snart må også fiskerinæringen forholde seg til kravene i EUs taksonomi. Hvilke endringer og muligheter betyr det for næringen, og hvor godt forberedt er fiskerinæringen i møte med de kommende kravene?

PUBLISERT 02.02.2023

SALT for kbnn:

I budsjettforliket blir regjeringen bedt om å legge frem forslag om forbud mot nedbygging av myr til utbyggingsformål i løpet av 2023. Illustrasjonsbilde: Roland Schgaguler / NTB

NTB

Vil forby nedbygging av myr – kan føre til dyrere veier

Publisert 15.12.2022 09:44 – Oppdatert 15.12.2022 10:22

Byggeindustrien
bygg.no

Hyttebygging truer naturen

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) vil ha sterkere statlige føringer ovenfor kommunene.

Publisert 20. februar 2023 kl. 14.55

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Reiseliv - og natur

Raumabanen Foto: Sven-Erik Knoff - Visit Norway

Reine i Lofoten Foto: Thomas Rasmus Skaug – Visit Norway

Preikestolen i Rogaland Foto: Helge Kjellevold

Havråtunet på Osterøy 🤗 Foto: Trond Isaksen - Riksantikvaren

Foto: Erik Jørgensen – Visit Norway

Medlemmer i naturrisikoutvalget

- Aksel Mjøs (leder), førsteamanuensis og instituttleder ved Norges handelshøyskole
- Ivar Baste, tidl. spesialrådgiver, Miljødirektoratet
- Kristine M. Grimrud, seniorforsker, Statistisk sentralbyrå
- Atle Harby, seniorforsker, SINTEF Energi
- Else H. Hendel, assisterende generalsekretær, WWF Norge
- Audun Korsæth, divisjonsdirektør, NIBIO
- Idar Kreutzer, NHO, direktør for internasjonalt, privat eierskap og digitalisering offentlig/næringsliv
- Trude Myklebust, førsteamanuensis, Universitetet i Oslo
- Anders Oskal, direktør, *International Centre for Reindeer Husbandry*, og generalsekretær, *Association of World Reindeer Herders*
- Claire Armstrong, professor, UiT Norges arktiske universitet
- Vigdis Vandvik, professor, Universitetet i Bergen
- Liv Anna Lindman, rådgiver, Landsorganisasjonen i Norge
- Hanne Kathrine Sjølie, førsteamanuensis, Høgskolen i Innlandet

Mandat for utvalget - kortversjon

- Beskrive naturrisiko med utgangspunkt i Klimarisikoutvalgets rapport.
- Vurdere hvordan norske næringer og sektorer er berørt av fysisk naturrisiko, med hovedvekt på fysiske endringer som kan utgjøre de viktigste risikofaktorene.
- Vurdere hvordan norske næringer og sektorer vil bli berørt av antatte og mulige innstramminger i rammevilkår gjennom endringer i naturmangfoldpolitikken.
- Vurdere hvordan en mest hensiktsmessig kan analysere og framstille naturrisiko på nasjonalt nivå.
- Gjennomgå hvordan berørte aktører i Norge analyserer og håndterer naturrisiko i dag forbedringspunkter og vurdere og anbefale metodikk for å kunne analysere og håndtere naturrisiko på best mulig måte.

Løp som går i Norge rundt naturrisiko

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Meld. St. 6
(2022–2023)
Melding til Stortinget

Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap
Statens direkte eierskap i selskaper

Deloitte.

Naturrisiko i norsk finansnæring
En veiledning om hvordan finansforetak
kan være med å sikre bærekraftig utvikling
som ivaretar natur og biologisk mangfold

Naturpositiv ledelse
En praktisk veileder til arbeid
med naturrisiko i næringslivet

Løp som går internasjonalt rundt naturrisiko

Taskforce on Nature-related
Financial Disclosures

L

Locate

Identify the
firm's interface
with nature

E

Evaluate

Consider nature
dependencies and
impacts

A

Assess

Material risks and
opportunities

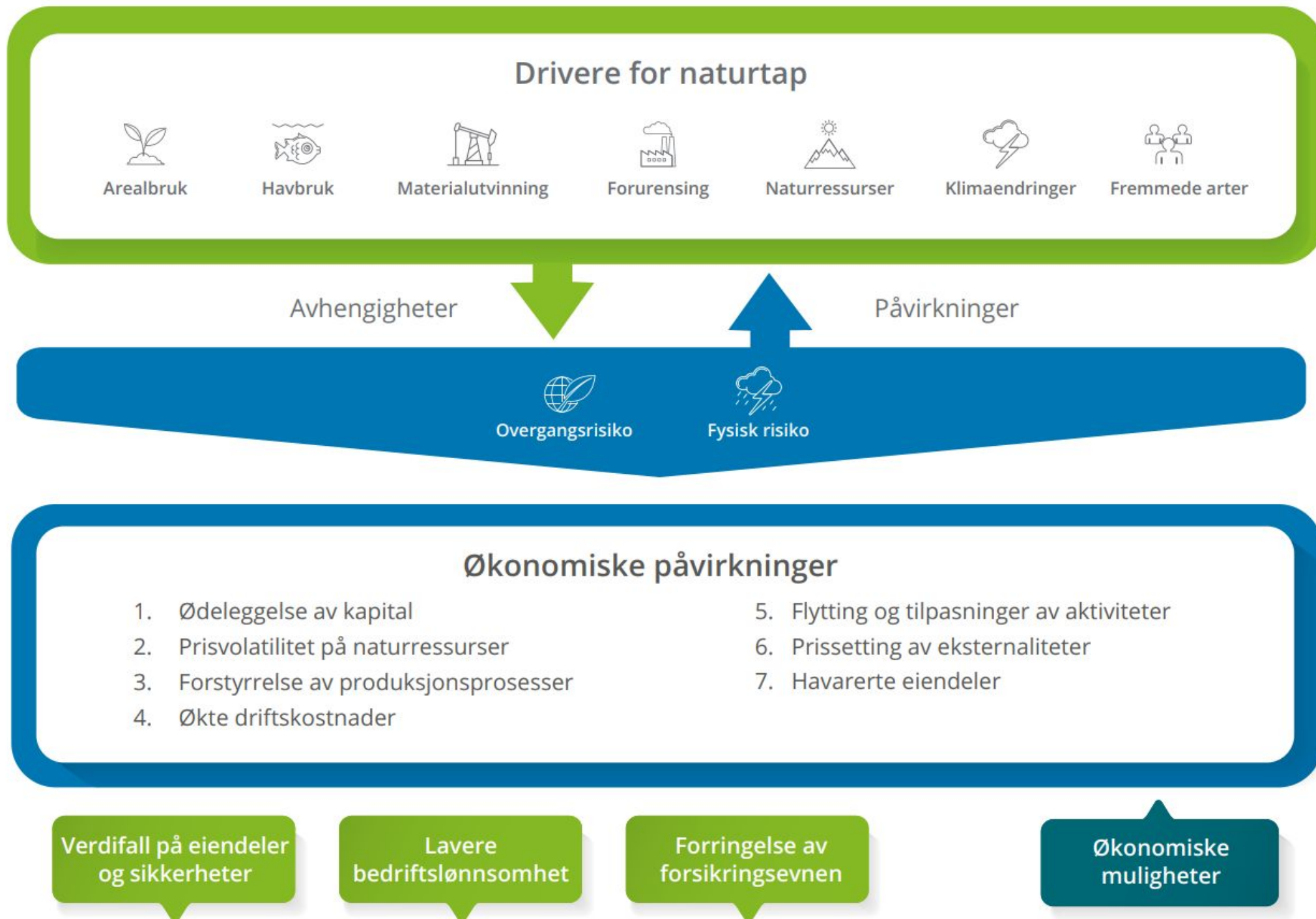
P

Prepare

Steps towards
responding and
reporting

Naturrisikoutvalget

Aktuelle former for naturrisiko vi ser på

Fysisk naturrisiko

Endringer i naturen, i norske økosystemer, globalt og i andre land

Overgangsrisiko

Ny politikk og nye reguleringer og virkemidler

Markedsrelaterte forhold

Teknologirelaterte forhold

Endrede holdninger

Ansvarsrisiko

Systemrisiko

Storskala endringer i økosystemer

Summen av naturrisiko for ulike aktører

Summen av naturrisiko for samfunnet

Naturrisikoutvalget

Koblinger til klimarisiko og andre former for bærekraftsrisiko

Næringer og sektorer vi ser nærmere på

- Jordbruk
- Skogbruk
- Tradisjonelle urfolksnæringer, inkl. reindrift
- Fiske
- Akvakultur
- Bergverk og utvinning
- Olje og gass
- Industri
- Energiproduksjon og nett
- Vann, avløp og renovasjon

- Bolig, næring og hyttebygging
- Vei, tog og transportinfrastruktur, inkl. transporttjenester
- Varehandel, inkl. agentur og engros (som ikke dekkes via øvrige næringer og sektorer)
- Hotell, servering og turisme/reiseliv
- Finanssektoren
- Befolkningen og husholdninger

Avhengighet og påvirkning for hotell, servering og turisme/reiseliv

Avhengighet, ref. økosystemtjenester

- Forsynende naturgoder
- Regulerende naturgoder
- Kulturelle naturgoder/
opplevelses- og kunnskapssteder

Påvirkninger, ref. naturpanelet

- Arealbruk
- Høsting og overbeskatning
- Klimaendringer
- Forurensning
- Invaderende fremmede arter

Fra NHO Reiseliv sitt innspill til utvalget

- Om at både fysisk naturrisiko og overgangsrisiko er viktig for reiselivet
- Om reiseliv som stor norsk eksportnæring og om hvordan norske reiselivsbedrifter er helt avhengig av natur, særlig uberørt natur, for sin eksport og for Norges posisjon internasjonalt som reisemål
- Om at intakt natur må tillegges vekt i beslutninger som innebærer inngrep, at kulturlandskap og biologisk mangfold må ivaretas og helhetlig forvaltning er viktig for norsk natur og for å hindre gjengroing.
- Om at vindkraftkonsesjoner og annen produksjon av fornybar energi må ta mer hensyn til reiseliv og opplevelsesnæringen og til natur- og friluftsverdier

Naturrisikoutvalgets målbilde – hva vi skal levere

- At private og offentlige beslutninger der naturrisiko er en vesentlig dimensjon blir tatt basert på relevant innsikt i:
 - De viktigste påvirkninger på og avhengigheter av naturen
 - Lover, reguleringer og andre rammevilkår, samt ventet utvikling i disse
 - Hvordan de ulike viktige målbare naturrisikoene bør måles – og hvilke som er viktige uten å være målbare
 - Konsekvensene av beslutningene i forhold til relevante grenseverdier for naturrisiko
 - Gode avveininger mellom naturrisiko og andre hensyn
- At status og mål for naturrisiko rapporteres basert på solid innsikt, transparens og relevante normer
- Å bidra til allmenn innsikt i og respekt for naturutfordringene og naturrisiko generelt.

Om utvalget

Naturrisikoutvalget ble oppnevnt av regjeringen 22. juni 2022 og skal levere sin utredning (NOU) innen 31. desember 2023. Utvalget skal beskrive begrepet naturrisiko, vurdere hvordan norske næringer og sektorer er og kan bli berørt av tap av natur og naturmangfold og se på hvordan berørte aktører i Norge kan analysere og håndtere naturrisiko på best mulig måte.